

45

МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

ОБЩИНА РУСЕ

МИНИСТЕРСТВО

K 7/M 45

120000869038

AL

FESTIVAL

MARCH

17-31 MARCH 2005

MUSIC

ROUSSE, BULGARIA

DAYS

MUNICIPALITY
OF ROUSSEMINISTRY
OF CULTUREUNITED
BULGARIAN
BANK
A Member of NBI Group

РУСЕ 17-31 МАРТ 2005

K 7/M 45

448158

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

45. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
Русе
17 – 31 март 2005

ФЕСТИВАЛЕН ОРКЕСТЪР – ВИЛНЮС Литва

Диригент и солист

Давид ГЕРИНГАС

Виолончело, Литва

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000869038

19.03 събота 19,30 ч.
Зала „Филхармония“

VORGACHIM®

ПРОГРАМА

Волфганг Амадеус Моцарт
(1756 – 1791)

Дивертименто за струнен оркестър KV 137,
си бемол мажор
(1772)
Andante
Allegro di molto
Allegro assai

Йозеф Хайн
(1732 – 1809)

Концерт за Виолончело и оркестър № 1
Moderato
Adagio
Allegro molto

Кшищоф Пендерецки
(1933)

Симфониета за струнни инструменти
(1992)
Allegro molto
Vivace

Балис Дварионас
(1904 – 1972)

Елегия за Виолончело и струнни инструменти
(1946)

Игор Стравински
(1882 – 1971)

Концерт В Ре за струнен оркестър
(1946)
Vivace. Moderato. Tempo I
Arioso. Andantino
Rondo. Allegro

След завръщането си от Италия в Залцбург, 16-годишният **Волфганг Амадеус Моцарт** създава няколко сюити с битов характер, между които и трите дивертименти (KV 136, 137, 138). Предназначени са за изпълнение от струнен квартет, но в концертната практика се утвърждава оркестровият им вариант. Младостта на Моцарт личи както в обаятелния, по юношески светъл характер на дивертиментите, така и в известна несръчност и многословност. Същевременно в тях се проявяват някои особености, присъщи за творчеството на зрелия композитор – майсторско владение на инструментите, разнообразна и умела хармония, смели контрасти, подвижна и прозрачна фактура.

Дивертиментото в си-бемол мажор има по-необичайна структура. Бавната част от класическия тричастен цикъл, вместо в средата, се намира в началото на пиесата. Тази част (както и другите две) е изградена на принципа на контраста. Спокойното, приспивно встъпление е последвано от по-скръбен среден дял, а после отново се връща светлото настроение от първите тактове.

Във II част разпознаваме най-привлекателното от жизнерадостния Моцарт: вихрени темпа, инструментална виртуозност, лекота и финес на оркестровата тъкан.

Финалът е сходен по облик и дух на II част. Но е малко по-сдържан, въпреки долавящата се танцувалност.

Виолончеловият Концерт № 1 на Хайдн е публикуван едва в 1961 г. и от тогава започва да се изпълнява публично. Композиран е в традиционна тричастна форма. С ведрото си излъчване и енергия бързо става предпочитано произведение за изпълнителите и слушателите. За виолончелистите твърде привлека-

телна е виртуозната солова партия, която им позволява да изият уменията си. От своя страна оркестърът равностойно партнира на солиращия инструмент – те взаимно се допълват и си съперничат при редуването на ярки епизоди.

Първата част по дух напомня за Моцарт, особено в лекото, изриво оркестрово встъпление. След него виолончелото влиза с лееща се, романтично развълнувана мелодия. По-нататък в частта се появяват и драматични нюанси.

Втората част е по-мека и плавна. Отначало оркестърът, а после и солистът подемат красива нежна песен. На места виолончелото звучи като човешки глас.

Финалът прилича на огнен вихър. И оркестърът, и солиращият инструмент са неудържими в искрящите си встъпления. Хармоничният език е изненадващо смел – като предвестник на музикалния романтизъм.

Кшищоф Пендерецки завършва Висшето музикално училище в Краков, в класа по композиция на Артур Малавски и Станислав Виехович. От 1972 г. е ректор на същото училище и едновременно с това преподавател в Йейлския университет. През годините чете лекции в различни висши учебни заведения и е обявен за почетен доктор и професор в редица университети в Европа, Америка и Азия. Творчеството му е голямо по обем и разнообразно откъм жанрове. Автор е на 4 опери, 2 симфонии, пиеси за оркестър, концерти за солови инструменти и оркестър, струнни квартети, солови инструментални творби, духовни произведения за солисти, хор и оркестър и т.н. За композициите си многократно е удостояван с полски и международни награди.

Започва творческия си път като композитор на сериална музика. След това се посвещава на опити, свързани със звуковите цветове. Търси непознати изразни средства – шумови ефекти,

ритмични декламации (в хоровите произведения), необичайна трактовка на музикалните инструменти. В инструменталните жанрове намира нови нюанси, обединява звука на струнните с ударни инструменти, съчетава крайни регистри в една инструментална група, постига голяма виртуозност и експресия.

Симфониетата за струнни е изпълнена за пръв път през февруари 1992 г. във Варшава, под диригентството на автора.

Балис Дварионас е известен с многостранните си прояви на диригент, пианист, педагог и композитор. Дипломира се в Лайпцигската консерватория, след което се завръща в Литва и развива богата дейност като пианист и диригент. Той е сред основателите и диригент на Градския симфоничен оркестър във Вилнюс. А през 1940 г., когато се създава Литовският симфоничен оркестър, Дварионас става негов пръв диригент.

Композиторското му наследство не е много числено, но обхваща почти всички музикални жанрове. Пише балет („Сватовство“), симфония, опера („Далия“), две увертюри, концерти за солови инструменти и оркестър, инструментални пиеси, хорове. Автор е на стария химн на Литва. Според познавачите на неговата музика, творчеството му е пряко свързано с интонациите на литовската народна песен.

През 1946 г. Дварионас композира романтичната пиеса за цигулка и пиано „Край езерото“. Тя става едно от най-предпочитаните произведения в концертната практика на страната. По късно я преработва за различни инструментални състави. Транскрипцията за виолончело и струнен оркестър е позната под името „Елегия“.

В 1939 г. **Игор Стравински** е поканен да изнесе няколко лекции в Харвардския университет. Той приема ангажимента, заминава за Америка и остава да живее там. Произведенията, които съчинява по време на войната, не се различават много в стилово отношение. Една от основните линии в музиката му през тези години е „концертозросовата“. В така наречения „неокласически“ творчески период Стравински композира в традиционни музикални форми. Интересът му към структурата на концерто гросо за последен път се проявява в камерния **Концерт в Ре**. Тук авторът не само следва бароковия принцип на изграждане, но се стреми да пресъздаде характерната за отминалата епоха обективност, съчетана с благородство и изисканост на музикалния език.

Поводът за появата на творбата е 20-годишнината от създаването на Базелския камерен оркестър. Ръководителят на състава Паул Захер поръчва на Стравински да напише пиеса за предстоящите тържества. Концертът в Ре е изпълнен за пръв път от оркестъра на Захер в Базел на 27 януари 1947 г.

Давид Герингас е роден в Литва през 1946г. Завършва Московската консерватория в класа по виолончело на Мстислав Ростропович. През 1970 г. печели златен медал на международния конкурс „Чайковски“. От 1975 г. живее в Германия, където и досега преподава в музикалното училище в Любек.

Като солист е работил с диригентите Герг Албрехт, Владимир Ашкенази, Семьон Бичков, Мюнз-Вун Чунг, Шарл Дютоа, Кирил Кондрашин, Фердинанд Лайтнер, сър Саймън Ратл, Мстислав Ростропович, Волфганг Савалиш, Хорст Щайн, Клаус Тенцед и Майкъл Тилсън Томас. Свири с камерни състави, има многобройни участия в концерти и фестивали в Берлин, Виена, Рим, Париж, Ню Йорк, Амстердам.

Записал е над 30 компактдиска с разнообразна в стилowo отношение музика. За някои от записите си е удостоен с престижни международни награди.

Давид Герингас се увлича от съвременна руска музика, която активно представя в Западна Европа. Редица композитори като София Губайдулина, Едисон Денисов, Алфред Шнитке, Виктор Суслин му посвещават свои творби. През 1994 г. свири за пръв път Концерта за виолончело от Губайдулина в 12 страни, между които Япония, Русия, Словения, Литва и Белгия.

През май 2004 г. изпълнява премиерно виолончеловия концерт на естонския композитор Лео Сумера, а през 2005 г. в негова интерпретация ще прозвучи най-новото произведение на руския композитор Александър Раскатов.

Идеята да бъде създаден **Вилнюски фестивален оркестър** от класни млади и опитни инструменталисти принадлежи на Гинтаутас Кевишас – артистичен директор на Вилнюския фестивал. Той споделя тази идея с Юри Башмет, който често свири с литовски музиканти и за негова изненада и задоволство Юри Башмет се съгласява с предложението му да стане художествен ръководител и диригент на Вилнюския фестивален оркестър.

Вилнюският фестивален оркестър представя най-добрите традиции на струнната школа в региона. Музикантите са свирили в Литовския национален симфоничен оркестър, Литовската държавна филхармония, Литовската национална опера и балет, оркестър *Кремерата Балтика*.

Оркестърът е една формация идеална за изпълнение на широк репертоар от барок до съвременна музика. Всяка програма бива грижливо подбрана и включва поне една световна премиера на съвременен литовски композитор.

Първата концертна програма на оркестъра през юни 2003 включва световната премиера на Гинтарас Содейка заедно със *Симфония концертанте* от В. А. Моцарт (солисти Юри Башмет и Николай Знайдер) , Франц Шуберт и Бенджамин Бритън. Огромният ентусиазъм на оркестрантите и присъствието на Юри Башмет правят първото им появяване наистина впечатляващо и спечелва положителното отношение както на публиката така и на медиите.

Бъдещите изяви на Вилнюския фестивален оркестър включват участия на Юлиян Рахлин (роген във Вилнюс) и Маестро Юстус Франц, който ще отпразнува своята 60-годишнина във Вилнюс – града, с който е свързан в културно и политическо отношение.

Вилнюският фестивален оркестър свири в Литва и чужбина по важни поводи, държавни празници и международни музикални фестивали.

Програмата подготви
Виолета Налетова

